

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: **D. P.**
bytem X
t. č. ve X
zastoupen Mgr. Marcelou Horákovou, advokátkou
sídlem Riegrova 376/12, Olomouc

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 4. 2021, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 10. 6. 2020, č. j. X, zamítla žádost žalobce o invalidní důchod, neboť žalobce sice je invalidní, avšak nesplňuje podmínku potřebné doby pojištění dle § 38 písm. a) a § 40 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Námitky žalobce žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Vycházela z posudku o invaliditě, podle něhož rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 8b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), tj. mentální retardace – mentální postižení lehkého stupně, pro kterou se stanoví míra poklesu pracovní schopnosti o 30 – 45 %. Posudkový lékař stanovil u žalobce míru poklesu pracovní schopnosti na horní hranici procentního rozmezí, kterou dále zvýšil o 10 procentních bodů dle § 3 odst. 1 vyhlášky z důvodu dalšího zdravotního postižení (praktická hluchota). Zdravotní stav žalobce tedy odpovídá II. stupni invalidity. Žalovaná se však ztotožnila se závěrem, že žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění dle § 40 odst. 1 písm. f) nebo § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, neboť nezískal žádnou dobu pojištění.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Uvádí, že podle § 12 zákona o důchodovém pojištění je jeho matka důchodově pojištěná po celou dobu, po kterou mu poskytovala péči. Žalobci přesto nebyl přiznaný žádný důchod, i když o jeho zdravotním stavu bylo rozhodnuto ve smyslu § 15a odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.
3. Žalobce se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, nebo z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopen vykonávat výdělečnou činnost.
4. Žalobce je důchodově pojištěný od dvou let, kdy bylo rozhodnuto o jeho zdravotním stavu okresní správou sociálního zabezpečení, jeho zdravotní stav se doposud nezlepšil. U podobných případů, kdy se nezaopatřené děti nemohly účastnit důchodového pojištění, se musí postupovat při výpočtu důchodu ve smyslu § 17 zákona o důchodovém pojištění.
5. Pokud by žalobce nebyl důchodově pojištěný, tak by se jednalo o porušení článku 26 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, podle něhož smluvní strany uznávají právo každého dítěte na výhody sociálního zabezpečení včetně sociálního pojištění a činí nezbytná opatření k dosažení plného uskutečňování tohoto práva v souladu s vnitrostátním právem. Článek 5 odst. 2 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením zakazuje veškerou diskriminaci na základě zdravotního postižení a zaručuje osobám se zdravotním postižením rovnoprávnou a účinnou právní ochranu před diskriminací z jakýchkoli důvodů. Dle čl. 28 písm. e) této úmluvy je zajištěn rovný přístup osob se zdravotním postižením k důchodovým dávkám a programům.
6. Žalobce odkazuje na znalecký posudek, dle něhož žalobce není schopen pracovat, a přesto mu byl stanoven druhý stupeň invalidity (tedy, že může pracovat), a to jen proto, aby byl krácen na jeho právech. Žalobce proto navrhuje, aby soud přikázal žalované přiznat žalobci takový důchod, který mu náleží.

III. Vyjádření žalované, první rozsudek krajského soudu a jeho zrušení, další vyjádření žalobce

7. Žalovaná ve svém vyjádření uvádí, že se s žalobcem nepře o jeho zdravotním stavu. Pro přiznání invalidního důchodu je však třeba, aby žalobce splnil podmínky doby pojištění dle § 40 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění. Žalobce však nemá ani jeden den pojištění, poukaz na pojištění matky nebo zdravotní pojištění není pro tuto věc relevantní. Z odkazů na Úmluvu o právech dítěte žalované není zřejmé, v čem má namítaný rozpor spočívat. Z ústavní zásady rovnosti zdaleka neplyne, že by muselo být přiznáno každému jakékoliv právo. Práva na přiměřené hmotné zabezpečení se lze domáhat v mezích prováděcích zákonů, účast na pojištění přitom tvoří nosný princip tuzemského důchodového systému. Na situaci osob, které z hlediska nepříznivého zdravotního stavu nemohly dosáhnout žádné doby pojištění, pamatuje § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, pod nějž však nespadá případ žalobce. Žalovaná upozorňuje, že současná právní úprava neumožňuje, aby soud žalované přikázal požadovanou dávku přiznat.
8. V replice žalobce uvádí, že není pravda, že není sporu o stupni invalidity žalobce, neboť ten doložil znalecký posudek, ve kterém je jasně stanovené, že žalobce není schopen pracovního zařazení. Posudkový lékař znalecký posudek záměrně ignoroval. Žalovaná fakticky přiznává diskriminaci dětí školou povinných, které se nemohou kvůli svému zdravotnímu stavu účastnit důchodového pojištění. Žalobce není schopen práce, a přesto nemá právo na přiměřené hmotné zabezpečení, což je v přímém rozporu s článkem 30 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Proto navrhuje, aby se krajský soud obrátil na Ústavní soud s návrhem na zrušení zákona o důchodovém pojištění, neboť je v rozporu s citovaným článkem 30 Listiny, Úmluvou o právech dítěte a mnoha dalšími mezinárodními úmluvami.
9. Ve vyjádření k posudku Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 10. 11. 2021 žalobce opětovně odkazuje na posudek psychologa Mgr. M. N., který posudkoví lékaři soustavně přehlíží. Samotný posudek Ministerstva práce a sociálních věcí nemá náležitosti stanovené zákonem, které vyložil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 10. 2021, č. j. 6 Ads 27/2020 – 36. Posudková komise fakticky tvrdí, žalobce je práceschopný. Nijak však nezdůvodnila, za jakých podmínek může pracovat, a co má na jeho zdravotních dysfunkcích vliv, kde může pracovat, kdo bude na něho dohlížet, když nebude dotyčnému rozumět a udělá něco, co ohrozí život a zdraví jeho nebo někoho jiného, kdo bude zodpovídat za případné následky, pokud žalobce nedokáže rozpoznat důsledky svého jednání. Žalobce proto žádá o vypracování nového posudku.
10. Krajský soud rozsudkem ze dne 5. 1. 2022, č. j. 22 Ad 7/2021 – 53, žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že Listina ani žalobcem uváděné mezinárodní úmluvy nevyžadují důchodové pojištění dětí a skutečnost, že pro přiznání invalidního důchodu v případě invalidity druhého stupně zákon vyžaduje získat určitou dobu pojištění, taktéž nevede k diskriminaci. Posudek posudkové komise MPSV, podle něhož je žalobce invalidní právě ve druhém stupni, shledal krajský soud úplným a přesvědčivým. Je nepochybné, že invalidita žalobce vznikla před 18. rokem věku žalobce; případné pochybení ve zjištění okamžiku jejího vzniku by nemělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Žalobce ovšem nezískal žádnou dobu pojištění, proto mu nevznikl nárok na invalidní důchod.
11. Tento rozsudek ovšem zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 21. 12. 2022, č. j. 4 Ads 25/2022 – 56 (dále též „zrušující rozsudek“). Nejvyšší správní soud konstatoval, že i podle Ústavního soudu je v oblasti sociálních práv (včetně důchodového pojištění) dán zákonodárci široký prostor pro uvážení ohledně nastavení konkrétních podmínek pro přiznání jednotlivých dávek. Obecně tedy je nutno považovat podmínění nároku na důchod včetně důchodu invalidního placením pojistného po určitou dobu za ústavně konformní,

přičemž nelze dovodit právo na důchodové pojištění dětí. Rovněž co se týče data vzniku invalidity kasační soud ve shodě s krajským soudem uvádí, že i kdyby se stal žalobce ve skutečnosti invalidním před datem uvedeným v posudku, nemohlo by toto případné pochybení mít vliv na posouzení věci. S krajským soudem se již ovšem neztotožnil v interpretaci § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Dle Nejvyššího správního soudu toto ustanovení fakticky doplňuje základní definici invalidity třetího stupně (tedy pokles pracovní schopnosti o nejméně 70 % z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu) o alternativu uplatnitelnou jen u invalidů z mládeže. Ti jsou považováni za invalidní ve třetím stupni bez ohledu na míru poklesu jejich pracovní schopnosti v případě, že jim jejich zdravotní stav brání v soustavné přípravě k pracovnímu uplatnění (tj. zejména ve studiu).

12. V návaznosti na závěr o invaliditě žalobce z mládeže toliko druhého stupně se proto posudková komise měla zabývat tím, zda je žalobce ve smyslu § 42 odst. 1 věty druhé zákona o důchodovém pojištění schopen soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění následkem omezení jeho tělesných, smyslových nebo duševních schopností. Za tohoto stavu věci je nutné považovat za nedostačující i pracovní rekomandaci. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že posudek je třeba v dalším řízení před krajským soudem v tomto směru doplnit.
13. Krajský soud proto v dalším řízení zajistil doplnění posudku o zdravotním stavu žalobce. Posudkové závěry byly formou doplňujícího posudku doplněny dne 8. 2. 2023, resp. v návaznosti na další dokumentaci doloženou žalobcem (znalecký posudek o duševním stavu žalobce vyhotovený pro účely řízení o omezení svéprávnosti) dne 17. 5. 2023.
14. Žalobce ve svém dalším vyjádření uvedl, že je neuvěřitelné, že posudková komise ignoruje znalecký posudek a skutečný zdravotní stav žalobce jen proto, že žalobce byl odsouzený za vraždu. Dále žalobce namítl, že podle metodického pokynu pro postupy posudkových komisí MPSV při posuzování zdravotního stavu pro účely opravných řízení, č. j. 2013/77855-722, měla o daném posudku (žalobce má zřejmě na mysli doplňující posudek) rozhodnout jiná komise, s jiným předsedou komise, a také v jiném složení. Posudková komise rozhodovala ve stejném složení jak minule. Nemůže přitom být nestranná, neboť ke škodě žalobce ignoruje jeho zdravotní stav. Dle žalobce je zarážející, že podle rozsudku o omezení svéprávnosti není schopen pracovního zařazení, a podle posudkové komise a krajského soudu v Brně je pracovně zařaditelný. Žalobce dále opakuje argumentaci vznesenou již v žalobě.
15. V doplnění žaloby poté ustanovená zástupkyně žalobce uvádí, že posudková komise se v doplňujícím posudku vyjadřuje pouze ke znaleckému posudku MUDr. Tržického, a to povrchně bez jakýchkoliv objektivních závěrů. Doplněním posudku nebyly odstraněny vady vytýkané Nejvyšším správním soudem ve zrušujícím rozsudku, je proto třeba vypracovat nový posudek.

IV. Posouzení věci krajským soudem

16. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
17. Žaloba **není** důvodná.
18. Nejprve se krajský soud vyjádří k námitce podjatosti, kterou opatrovník žalobce v průběhu jednání vznesl vůči celému Krajskému soudu v Brně (tedy včetně rozhodujícího samosoudce). Odůvodnil ji tím, že se jedná o stejný soud, který rozhodl o vině žalobce

v trestním řízení (jedná se nesporně o řízení vedené pod sp. zn. 2 Tm 1/2019). Samosoudce již v průběhu jednání žalobci sdělil, že se ve věci necítí být podjatý, neboť nemá k žalobci ani k žalovanému žádný vztah. Dále odkázal na § 15b o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., podle něhož nepřipadá předložení námítky podjatosti k rozhodnutí nadřízenému soudu v úvahu.

19. K tomu lze nyní doplnit, že toto vyjádření učinil soud nad rámec svých procesních povinností. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. totiž platí, že účastník řízení musí námitku podjatosti uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Jelikož o vině žalobce rozhodl krajský soud již dne 20. 5. 2019, žalobci byl znám důvod tvrzené podjatosti již k okamžiku zahájení řízení v nynější věci. Námitka vznesená více než 2 roky poté je zjevně opožděná a nepřihlíží se k ní.
20. Před věcným hodnocením je třeba zdůraznit, že při opakovaném posouzení žaloby je předně nutno vymezit prostor, ve kterém se krajský soud může pohybovat. Krajský soud po zrušení prvního rozsudku je vázán závěry vyslovenými Nejvyšším správním soudem ve zrušujícím rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Zároveň krajský soud nesmí svévolně měnit vlastní posouzení věci a nově shledat důvodnými námitky, které považoval za nedůvodné, aniž by je přehodnotil Nejvyšší správní soud. Jinými slovy, v části, v níž žalobu již jednou shledal nedůvodnou, nemá prostor pro změnu názoru, pokud k tomu nebyl zavázán Nejvyšším správním soudem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2019, č. j. 4 As 311/2019 – 35).
21. Ostatně, tyto otázky nelze přehodnotit ani v případné kasační stížnosti, pokud bude proti tomuto v pořadí druhému rozsudku krajského soudu podána [srov. § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.]. Námitky opakované kasační stížnosti se totiž musí pohybovat v rámci již vysloveného právního názoru či pokynu, tj. v mezích závěrů Nejvyššího správního soudu, které v dané věci vyslovil, anebo musí směřovat k právní otázce v první kasační stížnosti neřešené proto, že (zejména pro vadný procesní postup nebo vadu obsahu rozhodnutí krajského soudu) řešena být nemohla. V opakované kasační stížnosti proto zásadně (s výjimkou změny skutkového či právního stavu nebo změny judikatury) nelze uplatnit námitky, které účastník řízení ve své první kasační stížnosti neuplatnil, ačkoliv je uplatnit mohl; takové námitky budou posouzeny jako nepřipustné (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011, čj. 1 As 79/2009 – 165).
22. Výše uvedené zjednodušeně řečeno znamená, že krajský soud se nemusí (a ani nesmí) znovu obsáhle zabývat těmi otázkami, ohledně kterých shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nedůvodnou, stejně jako otázkami, kterými se Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku nezabýval (ať již proto, že k nim nesměřovaly kasační námitky nebo z jiného důvodu).
23. Podle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění *pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění.*
24. Podle § 40 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění *potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku do 20 let méně než jeden rok.*
25. Podle § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění *potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity... podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.*

26. Podle § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění *na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně má nárok též osoba, která dosáhla aspoň 18 let věku, má trvalý pobyt na území České republiky a je invalidní pro invaliditu třetího stupně, jestliže tato invalidita vznikla před dosažením 18 let věku a tato osoba nebyla účastna pojištění po potřebnou dobu (§ 40). Za invaliditu třetího stupně se pro účely věty první považuje též takové omezení tělesných, smyslových nebo duševních schopností, které má za následek neschopnost soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění.*
27. Z uvedeného vyplývá, že v případě žalobce, kterému je méně než 20 let, je pro vznik nároku na invalidní důchod dle obecné úpravy třeba, aby získal dobu pojištění méně než jeden rok před vznikem invalidity, nebo dobu pojištění dva roky po vzniku invalidity (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2005, č. j. 4 Ads 66/2004, č. 1128/2007 Sb. NSS).
28. Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku výslovně potvrdil, že podmínění nároku na důchod včetně důchodu invalidního placením pojistného po určitou dobu je ústavně konformní, přičemž z ústavního pořádku ani mezinárodních smluv nelze dovodit právo na důchodové pojištění dětí.
29. Je přitom nepochybné, že žalobce nezískal žádnou dobu pojištění dle § 5 – 14 nebo § 40 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění. Dobou pojištění žalobce není náhradní doba pojištění jeho matky v době, kdy o něj osobně pečovala, a vznik pojištění nemůže založit ani žádné rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení o tom, že zdravotní stav žalobce je nepříznivý, jak žalobce v žalobě naznačuje.
30. Nejvyšší správní soud dále potvrdil, že i kdyby se stal žalobce ve skutečnosti invalidním před datem uvedeným v posudku posudkové komise MPSV, nemohlo by toto případné pochybení mít vliv na posouzení věci, neboť v případě žalobce invalidita nepochybně vznikla před dovršením 18 let a jedná se proto o tzv. invaliditu z mládí.
31. Nejvyšší správní soud nijak nezpochybnil závěry, podle nichž pracovní schopnost žalobce nepoklesla alespoň o 70 % ve smyslu § 42 odst. 1 věty první zákona o důchodovém pojištění. V tomto rozsahu ani nevytkl posudku o zdravotním stavu žalobce vyhotovenému v řízení před soudem žádné nedostatky.
32. Je proto možné zopakovat, že pracovní schopností se dle § 39 odst. zákona o důchodovém pojištění *rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činností.* Jelikož invalidita žalobce vznikla před dosažením 18 let věku a obě rozhodující zdravotní postižení doprovází žalobce od raného dětství, v podstatě nepřichází v úvahu provádět srovnání se stavem, který byl u žalobce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
33. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění platí, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %.

34. Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Posuzování zdravotního stavu pro účely posouzení invalidity zajišťuje v souladu s § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, okresní správa sociálního zabezpečení.
35. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudek této posudkové komise, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013 – 22).
36. Zdravotní stav žalobce byl v prvním stupni posouzen dne 18. 5. 2020. Posudek konstatoval u žalobce vrozenou nedoslýchavost se ztrátou 70 – 80 db s vývojovou dysfázií, ztráta dle Fowlera 91,9 % a lehkou mentální retardaci s projevy agresivity. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce bylo označeno postižení uvedené v kapitole VIII., odd. A, položce 1 přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tj. oboustranná praktická hluchota, pro kterou se stanoví míra poklesu pracovní schopnosti o 40 %, ta byla vzhledem k dalšímu postižení zvýšena na 50 %.
37. K dalšímu posouzení zdravotního stavu žalobce došlo v námitkovém řízení dne 31. 3. 2021. Dle tohoto posouzení lékaře ČSSZ v Ústí nad Labem byla zjištěna stejná postižení; za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce však byla označena mentální retardace – mentální postižení lehkého stupně, pro kterou se stanoví míra poklesu pracovní schopnosti o 30 – 45 %. Lékař stanovil míru poklesu pracovní schopnosti při horní hranici, kterou pro další postižení zvýšil na 55 %. Lékař vycházel ze zdravotnické dokumentace žalobce, pro účely nynějšího posouzení se jedná zejm. o vyšetření klinické psycholožky ze dne 29. 1. 2007 – lehká mentální retardace s poruchou aktivity a pozornosti u sluchově postiženého dítěte; dle psychologického vyšetření ze dne 25. 10. 2013 nemá vytvořený kvalitní komunikační kanál, neverbální IQ 62; psychologické vyšetření 14. 1. 2016 – je schopen adekvátní koncentrace, spolupracuje po krátkém vzdorovitějším úvodu, při testování verbální složka v pásmu středně těžké mentální retardace s výkonem pod 49, neverbální složka subnormní 72, celkové IQ 60 – lehká mentální retardace; dne 14. 7. 2017 provedeno cílené psychologické vyšetření ohledně intelektových funkcí – intelekt orientace v pásmu lehké mentální retardace, slovník chudý, v pozornosti potíže s koncentrací, testově neverbální performační intelekt v pásmu pod 10 percentilem, což odpovídá pásmu lehké mentální retardace, konstatovány intelektové schopnosti v pásmu lehké mentální retardace.
38. Jelikož žalobce v žalobě nesouhlasí s posouzením svého zdravotního stavu, vyžádal krajský soud ve smyslu § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení posouzení zdravotního stavu posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. Zdravotní stav žalobce byl posudkovou komisí posouzen dne 10. 11. 2021.

39. Posudková komise shrnula dostupnou zdravotní dokumentaci žalobce. Nad její rámec doplnila odkaz na vyšetření ošetřujícího lékaře MUDr. Z. ze dne 12. 8. 2019 a ze dne 30. 4. 2020 – mentální retardace, persona simplex; a psychiatrický nález MUDr. S. ze dne 30. 8. 2019, podle něhož úroveň chování, myšlení i jednání odpovídá diagnóze. Posudková komise se věnovala taktéž žalobcem opakovaně zmiňovanému znaleckému posudku ze dne 31. 12. 2018, který zpracovala znalkyně z oboru psychiatrie MUDr. Mgr. E. R. a znalkyně z oboru speciální klinická psychologie Mgr. M. N. Z tohoto znaleckého posudku posudková komise uvádí, že žalobce trpí lehkou mentální retardací s poruchou chování. Má nevyrovnaný profil v neprospěch verbální složky, neboť je postižen také smyslovou vadou – praktickou hluchotou. V důsledku toho dochází dlouhodobě ke smyslové a psychosociální deprivaci, která formuje nepříznivě jeho osobnost, která se vyvíjí disharmonicky.
40. Na základě veškeré zdravotnické dokumentace posudková komise shrnuje u žalobce od raného dětství lehkou mentální retardaci a sluchové postižení. Zdravotní stav hodnotí shodně jako posudkový lékař ČSSZ, podřazuje jej pod stejnou položku vyhlášky a posuzování invalidity a stanoví stejnou míru poklesu pracovní schopnosti žalobce o 55 %.
41. Předně tedy není pravdou, jak tvrdí žalobce v žalobě, že posudková komise naposledy citovaný posudek ignorovala či přehlížela. Posudková komise jej měla k dispozici a ze závěrů znalkyň z oboru psychiatrie a psychologie také ve svém posudku cituje.
42. Jakkoliv je třeba si uvědomit, že předmětný znalecký posudek byl zpracován pro zcela odlišný účel, než je posouzení invalidity (tj. pro účely trestního řízení zejména ve vztahu k subjektivní stránce trestní odpovědnosti), není vyloučeno, že z lékařského a psychologického vyšetření žalobce mohou vzejít informace relevantní i ve vztahu k nynějšímu řízení. Krajský soud se proto obsahem znaleckého posudku zabýval. V žádném případě ovšem neplatí, že by znalecký posudek byl pro správní orgány závazný již z toho titulu, že se jedná o znalecký posudek. Takový posudek, *nota bene* pokud je vyhotoven k jinému účelu, než je posouzení ztráty pracovní schopnosti, hodnotí správní orgány dle § 50 odst. 4 správního řádu podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo.
43. Pokud žalobce ze znaleckého posudku dovozuje, že není schopen pracovat, toto z něj dle krajského soudu taktéž dovodit nelze. Vlastní vyšetření poměrně obsáhle popisuje osobnost žalobce, tyto závěry dle krajského soudu není nutné v úplnosti reprodukovat. Podstatné je, že dle psychiatra se u žalobce kognitivní funkce klinickým odhadem jeví v pásmu lehké mentální retardace. Psychiatrickým zkoumáním bylo zjištěno, že žalobce trpí lehkou mentální retardací s poruchou chování. Má nevyrovnaný profil schopností v neprospěch verbální složky, protože je somaticky od dětství postižen také ztrátou sluchu. Rozpoznávací schopnosti jsou u žalobce dostatečně vyvinuty, aby mu umožňovaly účelově se orientovat v běžné sociální situaci. Je impulzivní a nezdrženlivý, ovládací mechanismy jsou v zátěži nepodstatně snižovány. Dle testování metodou WISC III aktuální úroveň rozumových schopností se pohybuje při dolní hranici lehké mentální retardace (IQ 52). Výkony jsou nerovnoměrně rozloženy, lepších výsledků podává v oblasti názorové. Ve verbální složce výkon spadá k horní hranici středně těžké mentální retardace (IQ 49). Dle testování Ravenovou progresivní maticí výkon v oblasti neverbálního logického myšlení odpovídá horní hranici lehké mentální retardace. Posudek shrnuje, že osobnost žalobce se již nyní vyvíjí disharmonicky, žalobce nemá ochotu k dalšímu vzdělávání, nebude schopen běžného pracovního zařazení.

44. Znalecký posudek tedy mimo jiné také uvádí, že žalobce nebude schopen běžného pracovního zařazení. Tato věta ze znaleckého posudku však nepředznamenává míru snížení pracovní schopnosti žalobce z důvodu nepříznivého zdravotního stavu. Pokud by byl žalobce schopen běžného pracovního zařazení, z povahy věci by zřejmě nemohl být shledán invalidním ve II. stupni. Žádný další konkrétní závěr ohledně pracovní schopnosti žalobce předmětný znalecký posudek neobsahuje.
45. Co se týče lékařské zprávy MUDr. F. ze dne 20. 8. 2019, která byla doložena při prvním jednání, dle této zprávy byl s žalobcem proveden dne 19. 8. 2019 psychologický pohovor (Mgr. A.). Je však třeba vzít v úvahu, že se jednalo o pohovor uskutečněný bezprostředně po nástupu žalobce do výkonu trestu odnětí svobody; závěr, že „odsouzený P. je trvale pracovní nezařaditelný“ je proto třeba vnímat v tomto kontextu a bez dalších zjištění jej nelze absolutizovat.
46. Podle položky 8 přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity *při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti je třeba komplexně zhodnotit mentální defekt, úroveň kognitivních funkcí, výkonnosti, paměťových schopností, afektivity, celkové výkonnosti, schopnost sociability a osvojení si pracovních návyků. Zároveň je nutno brát i v úvahu, je-li mentální defekt spojen s jiným duševním či organickým postižením, narušením osobnosti, závažnými poruchami chování a přizpůsobení nebo s tělesným či smyslovým postižením.*
47. Dle položky 8b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity se mentální postižení lehkého stupně (debilita) vyznačuje: *IQ 50 – 69 narušení adaptivního chování, značně snížená úroveň sociálních dovedností, je přítomen náhled, zhoršené nebo snížené ovládací a rozpoznávací schopnosti, výkon některých denních aktivit omezen.*
- Dle položky 8c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity se mentální postižení středně těžkého stupně vyznačuje: *IQ 35 – 49 zachována schopnost jednoduchých fyzických a sociálních aktivit, těžké snížení až vymizení ovládacích a rozpoznávacích schopností.*
48. Posudek posudkové komise žalovaného krajský soud s ohledem na shora uvedené hodnotí jako úplný a přesvědčivý; ve spojení s posudky vyhotovenými ve správním řízení i se znaleckým posudkem odkazovaným žalobcem poskytuje poměrně ucelený a koherentní obraz o zdravotním stavu žalobce. Všechna posouzení shodně zmiňují dvě hlavní příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce – lehkou mentální retardaci a praktickou hluchotu. Krajský soud má za dostatečně prokázané, že mentální omezení je na úrovni lehké mentální retardace. Lékařská dokumentace popisuje verbální výkon na hranici středně těžké mentální retardace, což jde na vrub zejména sluchové vadě a prostředí, naopak v jiných složkách je výkon shodně popisován jako lepší, v některých zprávách či testech na hranici lehké mentální retardace a subnormy.
49. Z důvodu osobnostních a výkonnostních charakteristik žalobce (zejm. afektivity, schopnosti sociability a osvojení si pracovních návyků) byla zvolena míra procentního poklesu pracovní schopnosti při horní hranici. Lékařská dokumentace nezmiňuje jiné duševní či organické postižení, poruchu osobnosti nebo takové poruchy chování a přizpůsobení, které by bylo možné hodnotit jako závažné ve smyslu příslušné položky.
50. Jednotlivé lékařské zprávy tak, jak byly v posouzení zdravotního stavu shrnuty, odpovídají kritériím položky 8b – mentální postižení lehkého stupně. Naopak nic nenasvědčuje tomu, že by měl být zdravotní stav žalobce hodnocen vyšší podpoložkou, tj. jako středně těžká mentální retardace. Neodpovídá tomu ani opakovaně zjišťované IQ a u žalobce není

přítomno těžké snížení až vymizení ovládacích a rozpoznávacích schopností, kterým je naopak charakterizována vyšší položka 8c.

51. Ohledně hodnocení sluchového postižení nenamítá nic ani žalobce. Bylo hodnoceno jako praktická hluchota a je důvodem zvýšení procentní míry poklesu pracovní schopnosti dle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity. Pokud byla jako rozhodující příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobce při posouzení v prvním stupni hodnoceno sluchové postižení, zatímco v námitkovém řízení a v soudním řízení mentální postižení, nejedná se dle zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu o vadu, která by měla za následek neúplnost či nepřesvědčivost posudkového hodnocení posudkové komise MPSV.
52. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2021, č. j. 6 Ads 27/2020 – 36, vyplývá, že je nutno trvat na tom, aby posudkové hodnocení bylo založeno na důkladném a přesvědčivě odůvodněném posouzení všech podstatných parametrů shrnutých v tzv. posudkovém hledisku, které je uvedeno u každé jednotlivé položky. Zejména pokud se jednotlivé posudky, které byly ve správním a soudním řízení zpracovány, neshodují v zařazení žalobceva funkčního postižení pod konkrétní bod přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, je nutné, aby posudková komise dostatečně zdůvodnila, na základě jakých okolností dospěla k závěru o naplnění kritérií zvolené diagnózy a zároveň, proč kritéria jiné položky, resp. bodu, naplněna nebyla.
53. Nejvyšší správní soud tedy v dané věci hodnotil situaci, v níž se jednalo o hraniční posouzení, přičemž jednotlivé dosud shromážděné posudky se v podřazení pod konkrétní položku vyhlášky lišily a nadto nebylo zřejmé, jakým způsobem vzala posudková komise v úvahu lékařské zprávy a informace v nich uvedené, o nichž žalobce tvrdil, že prokazují jiný stav, než jaký mu komisí přiřazen. V nynějším případě se o hraniční posouzení nejedná a žalobce na žádné protichůdné lékařské zprávy (s výjimkou znaleckého posudku, který ale žalobcem tvrzené závěry neobsahuje a posudkové hodnocení podporuje) ve správním řízení ani před posudkovou komisí nepoukázal.
54. V dalším řízení po zrušení prvního rozhodnutí krajského soudu doložil žalobce znalecký posudek MUDr. T. ze dne 9. 10. 2022 vyhotovený v rámci řízení o určení rozsahu svéprávnosti žalobce. Jelikož se jedná o nově doložený podklad, vyžádal krajský soud doplňující posudek od posudkové komise MPSV za účelem zjištění, zda mají závěry tohoto znaleckého posudku vliv na dosavadní posouzení zdravotního stavu žalobce.
55. Posudková komise se tím zabývala dne 17. 5. 2023. Uvedla, že znalecký posudek byl vypracován po datu vydání napadeného rozhodnutí, proto by k němu posudková komise neměla přihlížet. Navíc byl vypracován pro speciální posouzení v rámci řízení o určení svéprávnosti. Z hlediska obsahu k němu posudková komise uvádí, že soudní znalec (na str. 3) uvádí, že psychologická vyšetření ze dne 14. 7. 2017 i ze dne 1. 12. 2016 prokazují u žalobce intelektové schopnosti v rámci lehké mentální retardace. Také v rámci trestního řízení pro zločin a vraždy a těžkého ublížení na zdraví ve znaleckém posudku ze dne 31. 12. 2018 je uvedeno, že žalobce trpí lehkou mentální retardací s poruchou chování a disharmonickým osobnostním vývojem s projevy emoční lability. Soudní znalec MUDr. T. potom ve svém posudku na str. 7 uvádí, že intelektové schopnosti žalobce jsou rozloženy v pásmu středně těžkého mentálního defektu. Intelektové schopnosti žalobce jsou dle znalce rozloženy v pásmu lehkého až středně těžkého mentálního defektu. Posudková komise k tomu uvádí, že znalec nikde neuvedl, jakými metodami (testy) k tomuto poznání dospěl. Navíc posudková komise dodává, že mentální retardace je trvalé snížení intelektu v důsledku organického

poškození mozku, a vzniká do cca 2 let věku dítěte. Závěry znaleckého posudku MUDr. T. ze dne 9. 10. 2022 proto dle posudkové komise nemají vliv na dosavadní posouzení zdravotního stavu žalobce.

56. I toto posouzení je dle krajského soudu přesvědčivé a odpovídající nynější věci. Jak uvádí i posudková komise, znalecký posudek byl vyhotoven v době hluboko po vydání napadeného rozhodnutí. Byl zároveň vypracován pro jiné účely než posouzení pracovní schopnosti žalobce, tj. pro účely řízení o svéprávnosti. Úvaha žalobce, že tento znalecký posudek má automaticky „vyšší váhu“ než posouzení posudkové komise MPSV, proto krajský soud odmítá. Znalec MUDr. T. není odborníkem v oboru posudkového lékařství.
57. Pokud se zároveň v podkladech posudkového hodnocení nachází dokumentace z dřívější doby (výsledky konkrétních testování, psychologických a psychiatrických vyšetření, podrobnější znalecká posouzení) se shodným výsledkem v podobě závěru o lehké mentální retardaci (s nerovnoměrně rozloženým profilem – verbální složka při horní hranici středně těžké mentální retardace, jiné složky i na hranici subnormy), závěry znalce vypracované pro jiné účely – pro řízení o omezení svéprávnosti – je dle srozumitelných úvah posudkové komise nemohou relevantně vyvrátit ani zpochybnit, třebaže vedle opakovaně zmiňované lehké mentální retardace okrajově zmiňují také hranici středně těžkého mentálního defektu. Přitom ve shodě s předchozím posouzením akcentují nerovnoměrné rozložení v důsledku smyslového postižení, nedostatečného výchovného podchycení a sociálního zanedbání. Se závěry znaleckého posudku MUDr. T. se posudková komise vypořádala dostatečně a krajský soud proto pro nadbytečnost odmítl vyžádat další doplňující posouzení zdravotního stavu, jak žalobce navrhoval při jednání. Je třeba zopakovat, že v tomto rozsahu Nejvyšší správní soud ani předchozímu posudku nic nevytkl.
58. Krajský soud se proto nyní bude věnovat tomu nejpodstatnějšímu, tj. nápravě vad, které posudku MPSV o zdravotním stavu žalobce (který byl rozhodujícím důkazem v řízení před soudem) vytkl Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku. Nejvyšší správní soud interpretoval druhou větu § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění tak, že se podle ní považují za invalidní ve třetím stupni bez ohledu na míru poklesu pracovní schopnosti ti, jimž před dosažením 18 let věku jejich zdravotní stav bránil v soustavné přípravě k pracovnímu uplatnění (tj. zejména ve studiu). Nejvyšší správní soud poté v bodě 25 zrušujícího rozsudku výslovně uvedl: „*V tomto směru posudková komise neučinila žádnou úvahu, ačkoliv v posudkovém zhodnocení uvedla, že „stran povinné školní docházky posuzovaný muž zprvu navštěvoval školu pro děti s vadami sluchu a potom pro problémy s dojížděním speciální základní školu. Opakoval 1. ročník. V roce 2018 ukončil školní docházku a dosud nikde nepracoval“.* Z toho je zřejmé, že po skončení základní školy se stěžovatel soustavně nepřipravoval k pracovnímu uplatnění formou studia na některém z druhů středních škol či odborných učilišť, a proto musela posudková komise vysvětlit, z jakých důvodů přesto tuto schopnost nepozbyl, což však neučinila. Za tohoto stavu věci je nutné považovat za nedostačující i pracovní rekomandaci.“ Posudková komise tedy zároveň musí objasnit „*jaké konkrétní práce a za jakých podmínek je stěžovatel schopen vykonávat*“ (bod 28).
59. Krajský soud proto k oběma vzneseným otázkám vyžádal od posudkové komise doplňující posouzení zdravotního stavu žalobce, které před posudkovou komisí proběhlo dne 8. 2. 2023. V doplňujícím posudku posudková komise uvádí, že žalobce k 30. 6. 2018 ukončil 8. ročník základní školy J., o.p.s. T.1, P. Jednalo se o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami vyžadujícími podpůrná opatření 4. stupně. Psycholog ze Speciálně

pedagogického centra pro sluchově postižené v Olomouci mu byla opakovaně doporučena škola pro žáky sluchově postižené, toto jeho zákonní zástupci pro náročné každodenní dojíždění neakceptovali. Od 1. 9. 2018 měl být žalobce žákem 9. třídy. Dne 27. 8. 2018 byl žalobce vyšetřen lékařem vazební věznice. Žalobce tedy neměl možnost přípravy k pracovnímu uplatnění.

60. Dle posudkové komise nicméně i žáci speciálních škol běžně po ukončení povinné školní docházky pokračují ve studiu na učebních oborech s nižšími nároky na duševní, tělesné či smyslové schopnosti – např. zahradní práce, košíkář, zedník apod. Posudková komise uvádí, že žalobce je schopen vykonávat práce s podstatně nižšími nároky na duševní schopnosti. Tím se myslí jednoduché práce v dělnických profesích, kde absence soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění není podstatná. Navíc neexistuje medicínský důvod, aby žalobce po výkonu trestu neabsolvoval nějaký přípravný kurz, školení či nepokračoval ve studiu na speciální střední škole. Práceschopnost ke konkrétní profesi neposuzuje posudkový lékař, ale lékař závodní preventivní péče.
61. Požadavkům Nejvyššího správního soudu tímto posudková komise dle krajského soudu dostala. Je nepochybné, že žalobce do 30. 6. 2018 navštěvoval speciální základní školu. Ve školní docházce v dalším školním roce nepokračoval, neboť ode dne 24. 8. 2018 byl žalobce ve vazbě a poté doposud se nachází ve výkonu trestu (resp. trestního opatření) odnětí svobody. Ve zdravotní dokumentaci z věznice se objevuje poznámka, že žalobce je nevzdělavatelný v rámci Školského vzdělávacího střediska (zpráva MUDr. F. ze dne 20. 8. 2019). Zdravotní stav proto žalobci zřejmě brání přípravě k pracovnímu uplatnění po dobu výkonu trestu odnětí svobody, což je pravděpodobně dáno omezenými možnostmi vzdělávání studentů se specifickými potřebami v tomto prostředí. Tomu, že by z důvodu nepříznivého zdravotního stavu nebyl žalobce schopen soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění před jeho nástupem nebo po jeho skončení, ovšem nic nesvědčí.
62. Znalecký posudek ze dne 31. 12. 2018, který zpracovala znalkyně z oboru psychiatrie MUDr. Mgr. E. R. a znalkyně z oboru speciální klinická psychologie Mgr. M. N., cituje, že se v případě žalobce jedná o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, vyžadujícími podpůrná opatření 4. stupně (zpráva školského poradenského zařízení ze dne 14. 5. 2018), žalobce ukončil 8. třídu základní školy, dále ve studiu pokračovat nechce (jednání na pracovišti OSPOD 19. 7. 2018), zmiňují se opakované výchovné problémy – úteky ze školy, neomluvené hodiny, kouření na záchodě, fyzické napadené spolužáka. Dne 25. 5. 2018 požádali rodiče o ukončení školní docházky (zpráva SŠ, ZŠ a MŠ Jistota ze dne 31. 5. 2018). Psychiatrický a psychologický nález uvádí, že základní vzdělání bylo ukončeno a žalobce další účast na školní práci odmítá, žalobce nemá ochotu k dalšímu vzdělávání.
63. Jakkoliv tedy zdravotní stav žalobce je dlouhodobě nepříznivý (žalobce je invalidní ve II. stupni) a jistě jej omezuje i v přípravě k budoucímu pracovnímu uplatnění, krajský soud na základě uvedených podkladů nedospěl k závěru, že by žalobce tuto schopnost v důsledku omezení tělesných, smyslových nebo duševních schopností zcela pozbyl ve smyslu § 42 odst. 1 druhé věty zákona o důchodovém pojištění. Žalobce v důsledku vazby nemohl v září roku 2018 pokračovat ve studiu na základní škole. I pokud by nebyl ve vazbě, pravděpodobně by po skončení 8. ročníku (a před ukončením povinné školní docházky) ani tak ve studiu nepokračoval, neboť se mu nechtělo a rodiče požádali o ukončení školní docházky. Žádná zdravotní ani jiná dokumentace týkající se žalobce ovšem nehovoří o tom, že by toho

žalobce z důvodu zdravotního stavu nebyl schopen. Žalobce po několik let základní školu navštěvoval a při využití podpůrných opatření i 8. ročník standardně ukončil

64. Dle posudkové komise lze obecně v případě žáků speciálních škol (tedy včetně žalobce) po ukončení povinné školní docházky pokračovat ve studiu na učebních oborech s nižšími nároky na duševní, tělesné či smyslové schopnosti – např. zahradní práce, košíkář, zedník apod. Neexistuje ani medicínský důvod, aby žalobce po výkonu trestu neabsolvoval nějaký přípravný kurz, školení či nepokračoval ve studiu na speciální střední škole. K tomu krajský soud dodává, že neochota žalobce v tomto směru sama o sobě nutně neimplikuje objektivní neschopnost.
65. Na základě doplňujícího posouzení zdravotního stavu a v souladu s jeho podklady proto krajský soud dospěl k závěru, že žalobce nemá taková omezení tělesných, smyslových nebo duševních schopností, která by měla za následek neschopnost soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění, a není proto invalidní ve třetím stupni ve smyslu § 42 odst. 1 věty druhé zákona o důchodovém pojištění.
66. Co se týče pracovní rekondace, žalobce je schopen vykonávat práce s podstatně nižšími nároky na duševní schopnosti. Tím se myslí jednoduché práce v dělnických profesích, kde absence soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění není podstatná. I pokud by se tedy žalobci nechtělo pokračovat v dalším vzdělávání na shora konkretizovaných učebních oborech s nižšími nároky zejména na duševní a smyslové schopnosti či absolvovat obdobný kurz či školení, jednoduché práce v dělnických profesích (za zohlednění nepříznivého zdravotního stavu) by dle lékařského posouzení zvládnout měl.
67. Pokud jde o námitku nesprávného složení posudkové komise, krajský soud při jednání provedl důkaz metodickým pokynem pro postupy posudkových komisí MPSV při posuzování zdravotního stavu pro účely opravných řízení, č. j. 2013/77855 -722.
68. Podle čl. IV. odst. 3 písm. a) tohoto metodického pokynu vedoucí detašovaného pracoviště posudkové služby odpovídá za „*efektivní systém přidělování případů došlých na DP, a to včetně zohlednění pravidla „střídání“ při projednávání posudkových věcí téže posuzované osoby. Uvedené pravidlo znamená, že projednáváním další posudkové věci posuzované osoby, která již byla některou z posudkových komisí MPSV, působících na DP, posuzována, se na tomto DP zabývá jiná PK MPSV, než která již předchází posudkovou věc téže posuzované osoby projednala. Jinou PK MPSV se pro tyto účely rozumí PK MPSV, které předsedá jiný posudkový lékař, v jehož kompetenci pak je i v těchto případech ve smyslu § 16b odst. 3 ZOPSZ určit konkrétní složení PK MPSV... Uvedené pravidlo střídání se nevztahuje na případy požadavků na doplnění původního posudku v téže věci (posudkové komisi MPSV v takových případech předsedá tentýž předseda jako při původním projednávání, ledaže by zadavatel s požadavkem na doplnění posudku výjimečně vznesl i požadavek na jiné složení PK MPSV)*“.
69. V nynější věci se jedná o dvojí doplnění původního posudku o zdravotním stavu žalobce v téže věci. Pravidlo střídání dle uvedeného metodického pokynu, kterého se žalobce dovolává, se na doplňující posudek dle jednoznačného textu pokynu nevztahuje. Jiné výhrady ke složení posudkové komise žalobce nevznesl, ani tato námitka proto není důvodná.
70. Podstatné tedy je, že ani dle opakovaného doplňujícího posouzení zdravotního stavu žalobce není invalidní ve třetím stupni dle § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, a to ani dle druhé věty tohoto ustanovení. Pro vznik nároku na invalidní důchod proto je v případě

žalobce nezbytné získat zákonem vyžadovanou dobu pojištění. Žalobce však nezískal žádnou dobu pojištění, nárok na invalidní důchod mu proto nevznikl. Uplatněné žalobní námitky krajský soud důvodnými neshledal.

V. Závěr a náklady řízení

71. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).
72. O odměně ustanovené zástupkyně rozhodne krajský soud samostatným usnesením, neboť ustanovené zástupkyni poskytl lhůtu 5 dní k jejímu vyčíslení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 21. června 2023

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce